

УДК: 336:368.9.06

Журавка Олена Сергіївна,

к.е.н, доцент.

Михальова Альона Сергіївна

магістр

Сумський державний університет, м. Суми

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СТАНОВЛЕННЯ РИНКУ МЕДИЧНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

Кожна людина має природне невід'ємне і непорушне право на охорону здоров'я. Суспільство і держава відповідальні перед сучасним і майбутніми поколіннями за рівень здоров'я і збереження генофонду народу України, забезпечують пріоритетність охорони здоров'я в діяльності держави, поліпшення умов праці, навчання, побуту і відпочинку населення, розв'язання екологічних проблем, вдосконалення медичної допомоги і запровадження здорового способу життя [3]. Виходячи з цього, за державою закріплюється відповідальність за здоров'я громадян України, проте коштів державного та місцевого бюджетів не достатньо для фінансування охорони здоров'я. Тому за такої ситуації набуває актуальності питання медичного страхування в Україні.

Ринок медичного страхування в сучасному суспільстві є складовою частиною складної інфраструктури страхування, що є, своєю чергою, вагомим чинником функціонування макроекономічної системи держави. В Україні він перебуває на етапі становлення. Лише 2% від загальної кількості населення застраховано за цим видом страхування, його частка у фінансуванні системи охорони здоров'я становить всього 0,5%. Ці показники є значно нижчими порівняно з показниками розвинутих країн. В той же час, постійне і тривале недофінансування системи охорони здоров'я призводить до негативних наслідків: занепаду галузі, погіршення стану здоров'я

населення, високих показників смертності, розвитку тіньового ринку медичних послуг тощо.

Специфіка діяльності ринку медичного страхування надає йому певних особливостей, які на сьогодні досліджені наукою недостатньо. Хоча ринок медичного страхування є невід'ємною структурною одиницею усього страхового ринку України.

Ринок медичного страхування можна визначити як сферу суспільно-економічних відносини щодо захисту інтересів страхувальника (застрахованої особи) при зверненні за медичною допомогою, та отримання вигоди іншими суб'єктами на основі укладення угоди купівлі-продажу послуги медичного страхування [1]. У більшості європейських країн ринок медичного страхування представлений медичним страхуванням, страхуванням від нещасних випадків та страхуванням життя, які включаються до видів особового страхування [5,4].

Медичне страхування – тип страхування від ризику витрат, пов'язаних із отриманням медичної допомоги [5]. Об'єктом добровільного медичного страхування є майнові інтереси страхувальника або застрахованого, які пов'язані з витратами на одержання медичної допомоги.

Під час виникнення страхового випадку страховик гарантує оплату медичної допомоги за рахунок накопичених страхувальниками коштів. Медичне страхування дозволяє гарантувати громадянину безкоштовне надання певного обсягу медичних послуг у разі виникнення страхового випадку (порушення здоров'я), за наявності договору зі страховою медичною організацією (страховиком). Остання несе витрати з оплати випадку надання медичної допомоги (ризик), з моменту сплати громадянином першого внеску до відповідного фонду. Забезпечує право громадян, які працюють, і членів їхніх сімей на кваліфіковане медичне обслуговування та матеріальне забезпечення, у випадку захворювання та в інших випадках.

У перелік послуг, що надаються за полісом добровільного медичного страхування, може входити: амбулаторна допомога, а саме консультації,

виклик лікаря додому, діагностика та оформлення лікарняних листів; стаціонарна допомога; різні дослідження, проходження лікування на території медичних установ, діагностичні дослідження та інше; оплата і доставка різних медикаментів і лікарських препаратів; невідкладна допомога, швидка медична допомога, транспортування в клініку, медикаментозне забезпечення; стоматологічна допомога; огляд, діагностика та консультації, анестезія, протезування, хірургічне втручання. Крім того, в поліс медичного страхування можуть входити і додаткові послуги, такі як профілактичні масажі, імунопрофілактика, відвідування тренажерного залу або басейну, вітамінотерапія [5,6].

Наявна в Україні система охорони здоров'я потребує термінового процесу реформування. Повноцінний перехід до системи медичного страхування дасть змогу:

- фінансувати лікувальні установи та медичні заклади відповідно до обсягу та якості наданих ними послуг, що сприятиме підвищенню оплати праці;
- забезпечити фінансову незалежність медичних закладів;
- перейти до контрактних умов у системі охорони здоров'я;
- посилити конкуренцію між державними та приватними лікувальними установами;
- користуватись переліком медичних послуг, які фінансуватимуться за рахунок держави, що створить умови розвитку добровільного медичного страхування [2].

Отже, ринок медичного страхування в Україні почав свій розвиток, проте потребує доступності медичних послуг для широкого загалу, підвищення якості медичних послуг для всіх громадян, додаткових фінансових ресурсів у сектор охорони здоров'я, забезпечити обізнаність громадян у потребі страхування та їхню довіру до страхових компаній.

Список використаних джерел:

1. Гарщаль М.С., Третяк Д.Д. Аналіз медичного страхування у контексті розвитку страхового ринку України. Ефективна економіка. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/2_2020/160.pdf
2. Онишко С. Проблеми фінансування і перспективи розвитку медичного страхування в Україні / С. Онишко, Ю. Шевчук // Інтелект ХХІ. – 2016. – № 5. – С. 158–162.
3. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19.11.1992 № 2801-ХІІ [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12>.
4. Токарський Т.Б. Соціально-економічна безпека України. Сучасні питання економіки і права. 2017. Вип. 1-2. С. 179–189.
5. Чому необхідне медичне страхування? Альфастрахування: [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://alfaic.ua/blog/pochemuneobhodimo-medicinskoe-strahovanie>
6. Чумаченко І.Л. Аналіз системи медичного страхування в Україні. Молодий вчений. № 10 (50). 2017. С 1096–1100.